

ПРЕС КЛИПИНГ

19-20. мај 2012.

НАСЛОВИ

Крај нашем даљем задуживању;(стр.2)

Када се Крушик „накашље”, грозница тресе пола Ваљева;(стр.4)

Радујко: Кључ у повезивању великих;(стр.5)

Више од милијарду долара уложено у текстил Србије;(стр.6)

Суботица: Фабрика Сименс запослила нове раднике;(стр.7)

Док други пате, Немцима веће плате;(стр.7)

Траже нове уговоре о раду;(стр.8)

Крај нашем даљем задуживању

И поред конструктивног односа ММФ-а према нама ми смо прекинули аранжман, а то је веома озбиљна ствар, упозорава Бранко Урошевић, главни економиста НБС

Крајњи је тренутак да се озбиљно преиспита структура прихода и расхода у буџету, јер којагод влада да се формира, ми немамо простора за даље задуживање – упозорава професор Бранко Урошевић из Канцеларије главног економисте Народне банке Србије у разговору за „Политику”. Предизборна обећања, без јасног плана како их испунити, нису добра, јер стварају потпуно нереална очекивања.

– Ако би повећање субвенција подразумевало додатно задуживање, постоји сасвим реална опасност да дођемо у ситуацију да велики део буџета иде на камате за кредите. После тога, више неће бити ни субвенција нити било чега сличног, него ћемо доћи у ситуацију у којој ћемо све више личити на Грчку – каже Урошевић.

Ове године, према процени Фискалног савета, Србији ће само за отплату камата и главница бити потребно око пет милијарди евра, што је око 14 одсто бруто домаћег производа, односно свега онога што привреда створи за годину дана. Да ли је то сигнал за узбуну, питали смо нашег саговорника.

– Сигнал за узбуну је то што је, и поред тога што је ММФ имао веома конструктиван однос према нама, прекинут аранжман из предострожности. Очигледно, ствар је озбиљна. А преговори нису прекинути због монетарне политике, него због потрошње која је непримерена приходима – истиче Урошевић.

Субвенције, уколико се уопште дају, морају бити усмерене искључиво ка оним гранама које ће донети девизни приход или смањити расход. Проблем је, међутим, како то урадити а да се не направи неравнотежа на тржишту, објашњава наш саговорник.

– Неке од наших великих компанија кризу су провеле трагајући за начинима како да дођу до субвенција. А притисак на НБС односио се на веома просту ствар – узети су велики кредити и када је дошло до пада привредних активности и притисака на курс, валутни ризик је преточен у кредитни. Механизми који су НБС на располагању у том смислу врло су ограничени – објашњава Урошевић.

Прво, спасавање предузећа која због превеликог задуживања дођу у проблем није једна од законских функција централне банке, додаје он.

– Наравно да никоме од нас, па ни НБС, није свеједно ако велико предузеће пропадне. Али шта ће се десити ако, на пример, фиксирамо курс на одређеном нивоу? Што је већа разлика између тог и тржиштем диктираног курса, то ће бити и већа тражња за девизама. Појавиће се мењачи на улицама и дупли курсеви, а то смо већ видели. На крају НБС, кад потроши расположиве девизне резерве, а потрошила би их релативно брзо, више неће моћи да брани динар на

фиксираном нивоу. А слабљење националне валуте биће много више и снажније због тог психолошког ефекта него што би то иначе било. Са друге стране, са политиком циљања инфлације коју НБС, сагласно свом мандату, спроводи, ако се сви, а посебно држава, понашају одговорно, НБС може ситуацију да држи релативно стабилном – сматра Урошевић. Доказ за то јесте и низак ниво инфлације коју тренутно имамо на међугодишњем нивоу.

Зато не мисли да постоји никакав ваљан разлог за промену монетарне политике. До тог закључка дошао је и током бројних научноистраживачких семинара које су у централној банци, на иницијативу Канцеларије главног економисте, одржани у претходном периоду. – Водећи светски макроекономисти са којима смо дискутовали нису нам саветовали да суштински мењамо монетарну политику – каже Урошевић. – Напротив, мислим да су импресионирани начином на који се овде ради – додаје он. – Такође, често мењање курса монетарне политике било би погубно по привреду. Транспарентност и предвидивост веома су важни и тиме се у НБС руководимо.

– Разумевање економских законитости и израда и квалитетно тумачење комплексних економских модела од великог је значаја за рад НБС, као и за економску политику. Ми не можемо без икаквих модификација да користимо постојеће светске моделе и да их не прилагођавамо нашој земљи. Јер, постоје неке специфичности наше економије које скоро уопште нису проучаване у светској економској литератури. Да бисмо подстакли боље разумевање ових и других важних питања везаних за нашу економију, од ове године установили смо награду за најбољи научни рад „Др Драгослав Аврамовић”.

Ипак, постоји једна награда коју додељује НБС и која је за Урошевића доказ да је стање у српској економској науци веома лоше.

– Направили смо референтну листу престижних међународних часописа и за било који објављени научни рад на тој листи додељујемо новчану стимулацију – објашњава.

– Нажалост, прошле године свега четири рада добила су то признање. То је, ето, одраз стања у домаћој економској науци. Надам се да ће се временом ситуација поправити – закључује.

Шта је посао главног економисте

Канцеларија главног економисте задужена је за развој и координацију истраживачких активности у оквиру НБС са циљем да НБС у наредном периоду постане препознатљив центар изврности у области економских истраживања. Због тога су, према објашњењу Бранка Урошевића, покренути и истраживачки семинари на које као предавачи долазе врхунски светски економисти који представљају своје истраживачке радове.

– То је једино место у региону где је радове оваквог квалитета могуће чути, а елити светске економске науке већ је постала част да дођу у НБС – каже Урошевић.

Аница Телесковић

Када се Крушик „накашље”, грозница тресе пола Ваљева

Све до прошле године када је пред судом рехабилитован, водио се као државни непријатељ: инжењер Никола Станковић познат је пре свега по томе што је Ваљеву 1935. године изградио војну фабрику „Вистад“ (касније „Крушик“)

Ваљево – Околности под којима је настао ваљевски индустријски гигант и једна од водећих српских и југословенских фабрика наменске производње „Крушик“ биле су необичне. Човек који је пре 77 година поставио његове темеље машински инжењер Никола Станковић, родом из Београда, све до прошле године када је пред судом рехабилитован водио се као државни непријатељ. Стога и не чуди што у Ваљеву нема ниједна улица или трг са његовим именом.

Недавно је објављена монографија о настанку, развоју и најзначајнијим људима ове фабрике. У форми летописа новинар Слободан Раковић прати животну линију најзначајнијег ваљевског привредног колектива, од његовог оснивања 1935. године до данас. А тога не би било да млади инжењер Станковић са својим пријатељем из Ваљева није својевремено пошао у лов на патке на реци Колубари. Ту је угледао згодно место и изградио фабрику наоружања и војне опреме „Вистад“.

– Инжењер Станковић је носилац развоја приватне војне индустрије у Краљевини Југославији. На свим тендерима који су расписивани за минобацачки и програм авио-бомби убедљиво је освајао прво место. Године 1940, први пут у историји, извозимо муницију Французима, од којих смо је куповали. То је био изузетно талентован инжењер. Упаљачи по његовој конструкцији, као и неколико механичких нишана једно време нису имали премца у свету. Нажалост, морао је пред Други светски рат да емигрира уз етикету државног непријатеља и профитера. Одлука Николе Станковића да у Ваљеву изгради војну фабрику била је изузетна за цео овај крај а у појединим периодима и за развој војне индустрије у Србији и Југославији – објашњава Раковић додајући да је „Крушик“ врло брзо постао промотер најновијих технологија, стетиште и извориште техничке интелигенције, али и културног и свих других преображаја који долазе са индустријализацијом и новцем.

Наводи пример да је одмах после рата фабричко руководство донело наредбу да нико од запослених не може да долази у фабрику у копоранима и са шајкачом, већ искључиво у радним оделима. Није смело да се деси да неко из ове фабрике оде у другу или да се пензионише неписмен. „Крушик“ је шездесетих година прошлог века финансирао Дом културе у центру Ваљева.

Због специфичности војне производње, много тога што се радило у овом ваљевском гиганту било је чувано од јавности. У новинским текстовима није се помињала војна производња. Али у међувремену ствари су се промениле и у монографији је, без цензуре, наведено да је „Крушик“ производио: авионске бомбе, све врсте минобацачких, као и подводне мине, вођене и невођене ракете, пушчану и митраљеску муницију. У његовом асортиману су и даље противградне

ракете, али и текстилне машине, арматуре, акумулатори, пластични и метални одливци. Ова фабрика произвођила је чак 46 врста пољопривредних машина и алатки.

– Златни период „Крушика“ јесу осамдесете године, када је освојен пројекат „маљутка“, али највеће паре стигле су од продаје памети. Инжењери и техничари ове фабрике који су били ангажовани у реализацији такозваног кол програма на подизању војне индустрије Ирака, за 12 година инкасирали су 151 милион долара – наводи аутор монографије истовремено подсећајући да је у том периоду кроз капије „Крушика“ свако јутро пролазило око 10.000 радника из Ваљева које је имало нешто више од 40.000 становника.

И после тешког разарања током агресије НАТО-а 1999. године „Крушик“ је успео да се усправи на ноге, али са вишеструко мањим бројем запослених, уз повратак на традиционална тржишта у свету. И данас као пре неколико деценија актуелна је изрека: „Када се Крушик 'накашље', грозница тресе пола Ваљева“.

Будо Нововић

Радујко: Кључ у повезивању великих

В.Н.

У време глобалне економске кризе удруживање великих компанија из региона предуслов је опстанка малих националних економија - рекао је Радујко, на Самиту 100 бизнис лидера југоисточне Европе

У ВРЕМЕ глобалне економске кризе удруживање великих компанија из региона предуслов је опстанка малих националних економија - рекао је у Тивту Бранко Радујко, генерални директор „Телекома Србија“ и председник Управног одбора Самита 100 бизнис лидера југоисточне Европе.

Радујко је, после састанка УО Самита са председником Црне Горе Филипом Вујановићем, изјавио да је црногорски председник потврдио да ће у октобру бити један од учесника другог скупа те иницијативе у Аранђеловцу.

- Можемо да правимо конзорцијуме за наступ у трећим земљама и креирамо нову пословну културу и систем вредности у пословању. На то нас је све натерала глобална криза, а тиме доприносимо и стабилности и сарадњи на овим просторима - рекао је Радујко.

Он је изразио очекивање да ће Самит 100, након што су његови политички покровитељи постали председници Србије, Словеније, Хрватске и Црне Горе, подржати и председник Македоније као и Председништво БиХ.

- Теме следећег самита у Аранђеловцу ће пре свега бити наставак регионалних партнерстава. Акцентат ће бити и на пољопривреди, размени знања и производњи менаџера, будући да ми на овим просторима тек градимо пословну културу и савремене менаџере. Бавићемо се и улогом

медија у подстицању регионалне сарадње компанија и привредних институција - најавио је Радујко.

Како је истакао, ефекти иницијативе нису само у формирању конзорцијума, већ и у томе да се охрабре међусобне инвестиције у региону, као што се догодило у случају „Нектара“ и „Фруктала“.

Више од милијарду долара уложено у текстил Србије

Тањуг

У протеклих десет година у текстилну индустрију Србије уложено је више од милијарду долара из иностранства, а ускоро се очекују и нови инвеститори

БЕОГРАД - У протеклих десет година у текстилну индустрију Србије уложено је више од милијарду долара из иностранства, а ускоро се очекују и нови инвеститори, изјавила је секретар Удружења Привредне коморе Србије (ПКС) за текстил Весна Васиљевић.

Долазак у Србију најавила је велика аустријска кућа "Волфорд" која производи у свету чувени доњи веш и чарапе, а преговара се и са француским модним кућама, рекла је секретар Васиљевић за Тањуг. Највећи инвеститори у текстилну индустрију Србије до сада су италијанске куће Голден Ладу, Цалцедонија, Бенетон, немачка кућа Фалке, додала је стручњак ПКС.

"ПКС се труди да иностраним предузетницима скрене пажњу на већ постојеће, добро етаблиране домаће фабрике, да им предочи могућност докапитализације или уласка у заједничку производњу ради осваја трећих тржишта", истакла је Васиљевић.

Васиљевић је навела како је домаћа текстилна индустрија до скоро углавном била у потпуности маргинализована, јер су у фокусу биле услужне делатности. Но, економска и финансијска криза, као и догађања на северу Африке су променити такву слику. "Због кризе и политичких турбуленција у Африци, земље Западног Балкана постале интересантне производне дестинације. Велики је интерес европских кућа да пласирају производњу у Србији и нама су се од почетка године јавиле аустријске, немачке, француске фирме", навела је Васиљевић.

Министар економије и регионалног развоја Небојша Ђирић и генерални директор Хигсон групе (ХГ) Франц Колер потписали су 15. маја у ПКС у Београду Меморандум о разумевању у вези са намерама те немачке компаније да покрене производњу текстила у Србији и инвестира четири милиона евра.

Немачка компанија ХГ бави се дизајном, производњом и дистрибуцијом текстилне одеће и планира да покрене производњу у општини Житорађа, у некадашњој фабрици "Амер пром" и за две године запосли 1.500 радника. Најпознатији бренд компаније ХГ је линија спортске, ски, одеће "игуана" чија би производња, како је најављено, требало да се пресели из Азије у Европу.

Компанија из својих фабрика у Индонезији и Мјанмару годишње извози три милиона комада готових производа, а планира да 10 до 15 одсто производних капацитета пребаци у Србију. Годишњи обрт компаније ХГ је 60 милиона долара, а роба из Србије ће бити извожена у Европску унију, Русију, Украјину и Казахстан.

Суботица: Фабрика Сименс запослила нове раднике

Тањуг

Компанија Сименс саопштила је да је запослила још 172 људи у суботичкој фабрици за производњу генератора за ветроелектране

БЕОГРАД - Компанија Сименс саопштила је данас да је, како је најављено почетком године, запослила још 172 људи у суботичкој фабрици за производњу генератора за ветроелектране, тако да данас српски Сиененс броји укупно 800 запослених из Србије.

"До маја ове године запослили смо 172 људи, али се ту свакако не заустављамо. Најављена инвестиција од 24 милиона евра у производњу новог типа генератора за ветроелектране је у току, као и план да двома постојећим халама фабрике, укупне површине 26.000 метара квадратних, додамо још једну халу површине 2.100 метара квадратних.

То ће директно утицати на позитиван тренд раста како производње и извоза, тако и броја запослених" рекао је директор компанија Сиененс у Београду Тихомир Рајлић.

Сиененсова фабрика у Суботици, коју је 2003. године основао "Лохер ГмбХ", део Флендер групе, производи генераторе за ветроелектране, као и претвараче за соларне електране.

Док други пате, Немцима веће плате

ИЗВОР: Б92, ТАЊУГ

Највећи немачки синдикат ИГ Метал је с послодавцима металског сектора постигао споразум о повећању плата за 3,6 милиона радника.

Споразумом који ће важити до маја 2013. је договорен раст зарада за 4,3 одсто, загарантован статус радницима на обуци и ограничено коришћење хонорарних радника.

То ће бити највећи раст зарада још откако је ИГ Метал успео да осигура 5,4 посто повећања 1992. године.

Мада је првобитно тражено повећање плата металаца за 6,5 одсто, како би се ишло у корак са економским успоном највеће европске привреде који је уследио после кризе 2009, Бертолд Хубер, шеф ИГ Метала је изјавио да је постигнути споразум добар и да ће њиме бити избегнути даљи штрајкови.

Преговори између синдиката и званичника који су представљали водећи индустријски сектор у Немачкој који укључује компаније попут Фолксвагена, Дајмлера и BMW-а је праћен у Европи која се бори да превлада дужничку кризу појачану неравнотежом која се везује за низак раст плата у Немачкој.

Висина договора је знак да је Немачка спремна да прихвати више плате, чак иако то појача инфлацију, како би помогла слабе чланице еврозоне на јужној периферији Европе.

ПРАВДА

Траже нове уговоре о раду

СМЕДЕРЕВО – Синдикално-раднички покрет смедеревског “Желвоз” поднео је Министарству рада и социјалне политике и Инспекцији рада пријаву против послодавца и генералног директора Новице Давидовића за кршење основних аката Закона о раду. Како се наводи у пријави, од надлежног инспектората се тражи да запосленима изда нове уговоре о раду, пошто су, према тврдњама овог синдиката, досадашње потписали под усменом претњом, као и да анекси уговора буду у складу са стручном спремом, квалификацијама и обученошћу за одређене послове, уз решење о здравственом стању радника.

СРП, такође, захтева да се стави ван снаге одлука о формирању бригаде за уређење унутрашњих спољних површина. Овај синдикат тврди да наведена решења послодавца фабрику могу да доведу у још тежу ситуацију, а да ће запосленима угрозити радна места.

М. Ц.